

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.

Főmunkatárs:
HERBOLY FERENC.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.

Fiókiadóhivatal:
Kassa, Fő-u. 45. (Breitner
papírkereskedés).

Telefonszám: 150.

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Vidéki szerkesztőségek és
kiadóhivatalok:

Sárosvárm.: Eperjes, Bártfa
Szepesvárm.: Lőcse, Igló.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 14 K — f.
Fél évre . . . 7 K — f.
Negyedévre . . . 3 K 50 f.

Vidéki előfizetőknek havonta
50 fill. bélyegköltéssel több.

Megjelenik mindennap
délután 5 órakor.

Az új főispán.

Kassa, október 24.

Oly célból, hogy az ország közönsége a Fejérváryék választási céljaira a lehetőségig alkalmassá tétessék, a kormány első feladatául tűzte ki a törvényhatóságokat megfélemlíteni, megpuhítani, alkotmányt védő ellenállásukat megtörni. E nemes hivatásának teljesítésében szüksége van a kormánynak új, erőteljes főispáni karra, a melynek tagjai nem riadnak vissza a helyzet nehézségei és kellemetlenségeitől, hanem ha kell, a törvényhatóságok ósrégi és köztörvényeinkben biztosított autonómiájának, törvényes jogainak lábbal tapodásával, de érvényt szereznek a felsőbbség akaratának. Hogy ha tudnak?!

A tömeges főispáni kinevezések küszöbön vannak, a hivatalos lap minden nap hoz belőlük egy-kettőt. Jelenlegi főispánunk, aki — a mióta állásáról való lemondását beadta — a törvényhatóságok közéletétől visszavonult, nem fog sokáig a közigazgatás élén állani, mihamar fel lesz mentve. Eltávozik körünkől, ahol tizenhárom éven át közbecsülésnek örvendő, szeretet és tisztelettel környezve, önzetlenül és hivatottan szolgált a város és vármegye érdekeit.

Kilátásunk van tehát arra, hogy a v. b. t. t. Ó Kegyelmeisége, Krisztoffy ur a munkára vállalkozó szolgálai közül, egy új, friss, erős és szép példányt nekünk is juttat, még pedig szocialdemokratái hajlamainak megfelelőleg grófot állít az adminisztráció élére.

Lakott Kassán egy uriember. Születésére, foglalkozására és kedvtelésére egyaránt ur. Aki — miután a feszes huszár atilláját a kényelmes polgári öltözettel váltotta fel — közéleti tevékenységét a vármegyénél mint tb. tisztviselő kezdte meg. Be is járt eleinte a vármegyeházára, érdeklődött az ügyek menete iránt, de aztán mihamar abbahagyta kisdied munkáját, és ácsapott a városhoz. Először jótékonyági ténykedéseket folytató, a tüzoltó, majd az általa létesített mentőegyesület élén. Rendezett mérsékelt arányú virágkorzókat, fényes főúri hangversenyeket, több kevesebb sikerrel. Volt az ur kaszinó elnöke. E minőségében, a polgári és ur kaszinó egyesítése érdekében kifejtett fáradozásai balul ütöttek ki, mert diszszonáns hangokat vegyített az egyesülés intencióiba, egyesülést nem, de visszavonást és meghasonlást előidézett. Volt választott városi törvényhatósági bizottsági tag. A képviselőválasztások előtt rendesen megintertjuváltatta magát, s nyilatkozott szabadelvű eszméiről, kínálta magát és elveit a kormánynak, városnak, de nem kellett! Aztán egyszerre abbahagyta köztevékenységét s a színművészet ápolására adta magát a nemes gróf s mint mecénás itt nagyon érdekes sikereket ért el. De mennél több volt itt a sikere, annál inkább esett a város kö-

zönségének közbecsülésében. Itt ritka szép eredményt, sikereket aratott, de a városnál a törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál elesett. A januári képviselőválasztások alkalmával pedig mint Tisza-párti képviselőjelölt Szepes vármegyében megbukott. Csalódva ekként a közéletben elvonult Kassáról, közlélete színpadjáról, Pestre költözött. Oh élénken emlékszik a grófra a város közönsége és a színpad személyzete is.

A legelőkelőbb városi s vármegyei körökben beszélnek, bizalmas találkozókon sutogják, vendéglőben, kávéházakban tárgyalják, a központban pedig tényként említik, hogy a nemes gróf — tekintélyben, hatalomban meggazdagodva — régi sikerei színhelyére, Kassára, visszajön főispánnak.

No hát jövel kedves gróf! Itt ugyan ölelő karokra lesz. De előbb számolnod kell a törvényt, joggal, a politikai erkölcsrel s aztán a törvényhatóságok hazafias ellentállásával.

A törvényhatóságokról szóló 1886. XXI. t.-c. 60. §-a megmondja, hogy: „a főispán a közgyűlés színe előtt teszi le a szokásos esküt.”

A tisztviselőkről szóló szabályzat előírja, hogy: „az az állami tisztviselő, aki eskütelletlenségének eleget nem tesz, olybá veendő, mint aki a kinevezését nem fogadta el s állása újból töltendő be.”

A törvényhatóságok szokásos joggyakorlata szerint a főispánt a törvényhatóság közgyűlése iktatja be méltóságába, mire ő állását elfoglalja.

Az 1791. X. t.-c. szerint: „Magyarország szabad ország és egész kormányzati formájára nézve (ide értve a kormány szerveit is) független az az semmi más népnek vagy országnak alávetve nincsen, hanem saját léte és alkotmánya van, ennél fogva törvényesen koronázott királya által saját törvényei és szokásai szerint . . . kormányzandó.”

Mindezek szerint kétségtelen tehát, hogy a főispán csak akkor kezdheti meg a törvényhatóságban működését, ha törvényeink s a joggyakorlat értelmében a közgyűlés méltóságában beiktatta s főispáni széket a közgyűlésen elfoglalta.

Bár a főispán kinevezése törvényes lehet, mert a törvény 56. §-a szerint a főispánt a belügyminiszter előterjesztésére a király nevezi ki; törvénytelené, alkotmányellenessé válik, ha főispáni működését a fent elősorolt törvényes feltételek nélkül kezdi meg és folytatja.

Már pedig az az egy határozott tény, hogy sem Kassa, sem Abauj-Torna vármegye közönségei, a melyek az alkotmányhoz, ősi jogaikhoz utolsó lehetőleg ragaszkodnak, az installáló közgyűlést meg nem tartják, annak megtartását lehetetlenné teszik.

Igy nem marad más hátra a nemes grófnak, mint Budapestre vissza utazni s a Kegyelmes ur vaskos markába tenni le az esküt. Ez a tény, pedig egy nyílt újabb törvényesítés lesz, amely ellen minden törvényhatóság óvást emelni és tiltakozni fog.

De azt a főispánt, akit a mai inparlamentáris, törvénytelen, alkotmányellenes, a nemzet megtörésére gonoszsággal szövetkezett drabant-kormány a megaláztatásainkra hozzánk küld s aki törvényeink lábbal taposásával, ősi jogszokásaink megsértésével, mint közgyűléseink előtt fel nem esküdtött kormányközeg, a város vagy a vármegyeházába lábát bemezli tenni — onnan ki kell utasítani, ki kell üldözni. Mert aki a magyar törvényhatóságok autonómiájának megcsönkítése céljából jön ide, e város falai között meg nem tűrhető, nem közzénk való, idegen és ellenségünk, kinek hajlék vagy otthon nem adható.

S ha daczára mindezeknek az ilyen főispán rendelkezni, büntetni vagy dicsérni akar, rendeleteket, parancsokat ad ki, annak mint szokásainkat, törvényeinket lábbal taposó idegen hatalom képviselőjének, sem tisztviselő, sem polgár engedelmeskedni nem tartozik.

Ha mindezekkel számolt a nemes gróf, s mégis közzénk akar jönni, akkor tudja meg, hogy itt sár, pizok, záptojás, kő s a két törvényhatóság hazafias közönségének közmegevetése fogja fogadni.

Jönnek már a granicsárok.

Pestmegye „Kehrt euch“-ot kiállt.

Szervezkednek az absolutizmusért.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentései. —

Kassa, október 24.

A hivatalos lap mai száma majdnem egy oldal cicero betű szedéssel jelent meg. Szinte divatba jön a kis álmós lap, hol legfeljebb az államgépezet egy-egy lassu katto-gása szokott volt elhangzani. A sok cicero betű mind kinevezéseket jelent. Lassan beszállingóznak az új főispánok — a Fejérváry kormány erőszakos granicsárjai. A törvényhatóságok már készülődnek is illő fogadtatásra. A kinevezés elvégre még semmit se jelent. Ehhez nincs közünk. De ha jönnek az alkotmánytiprók majd megtanulják, hogy milyen a nemzeti akarat, a maga ős erejében, szilaj temperamentumában.

Mai hireink ezek:

Budapest, október 24.

Pestmegye ellenállása.

Tahy István császári és királyi kamarásnak, Pestvármegye főispánjának történet

kinevezése alkalmából a Magyar Tudósító Mukatársaság fölkereste a pestvármegyei közélet egyik befolyásos előkelőseit, akihez a következő kérdéseket intézte:

— Tahy István kinevezetése alkalmából tart-e ülést a 65-ös alkotmányvédő-bizottság és állást foglal-e a kinevezéssel szemben?

— Erre nem adhatok felvilágosítást, mert a 65-ös bizottság összehívására Prónay Dezső báró elnöknek van joga, a tisztkarnak pedig ebbe nincsen beleszólása. Különben úgy tudom, hogy Prónay ebben a tekintetben már intézkedett, úgy, hogy az alkotmányvédő-bizottság már legközelebb, még e napokban fog ülést tartani.

— Tahy István beiktatására egybe-hívják-e a vármegye törvényhatósági bizottságát?

— A törvény kifejezetten elrendeli a beiktató közgyűlés összehívását és a vármegye alkotmányvédő közönsége semmi tekintetben sem fog a törvényesség útjáról letérni. A tényleges beiktatást azonban meg fogják tagadni törvényben gyökerező joguknál fogva.

— Mit fog tenni a vármegye tisztkara, ha a főispán követelni fogja az adók szedését és beszállítását?

— A vármegye tisztkara a leghatározottabban ki fogja jelenteni, hogy az 1504. törvény tiltó rendelkezéseinek betartásához ragaszkodik és az avval ellentétben álló főispáni és miniszteri rendeletekkel szemben megragadja az engedelmséget és a legszélsőbb ellenállást fejtik ki. Felfüggesztés esetén az egész tisztkar egyértelműen szolidaritást vállal.

— A községi jegyzők is meg fogják tagadni a törvénytelen rendeletek végrehajtását?

— Okom van hinni, hogy a községi jegyzői kar éppen úgy gondolkodik, mint a tisztviselők.

Fejérváryék szervezkedése. Az új abauji főispán.

A kormány lázas sietséggel folytatja a szervezkedést, de hadereje a legsiralmasabb képet nyújtja. Az állásban levő főispánok negyötöd része fölmentését kérte, helyükbe azonban eddig csak négy gyászmagyart sikerült csipni. A mai hivatalos lap *Vásárhelyi* Béla főrend Arad megye és város, gróf *Teleki* László Kolozs megye és Kolozsvár, *Tahy* István cs. és kir. kamarás Pest megye és *Nagy* László feltűggesztett alispán, Szatmármegye új főispánjává való kinevezését hozza. Több főispánt eddig alig sikerült fogni. E napokban legfeljebb még 3-4 főispánt fognak kinevezni, ezek között Abauj-Tornamegyébe és Kassára egy onnan Budapestre leköltözött mágnást, akit az udvarhoz nagyon intim szálak fűznek.

A Zeysig ügy.

Bakonyi Kálmán vizsgálóbíró a hét végén teszi át a vizsgálat anyagát a királyi ügyészséghez, amely a vád emelése dolgában határozni fog. Dénes József letartóztatása dolgában ma délelőtt ült össze a vádtanács Czárán József kir. ítéltáblai bíró elnöklété mellett. Dénest dr. Fried Vilmos védte. A vádtanács Dénest szabadlábra helyezte.

Új élet a Kazinczy-körben. Nagyszabású program.

— A „Napló” tudósítójától. —

Kassa, október 24.

A Kazinczy-kör tegnap délután fél 6 órakor Fekete-sasbéli egyleti helyiségeiben választmányi ülést tartott, amelynek anyaga rendkívül érdekes volt és arról tett tanúságot, hogy a Kazinczy-kör a társadalomban mind mélyebb gyökeret ver. A Kazinczy-kör tudományos szakosztályainak kiépítése hatalmas lépéssel haladt előre, az új szezon-

ban való működés körvonalozása pedig a legszebb reményekre jogosít föl. Annyi szép eszmét pendítettek meg, hogy Kassa kulturális élete valóságos föllendülésnek néz elébe. A fontos gyűlésen, amelynek tartalmas, érdekesítő eszmecseréjéből az életrevaló ideák egész tömege rajzott ki, *Münster* Tivadar elnökölt. Jelen voltak Antalóczy Antal, dr. Blanár Béla, Bóbita Endre, Cziegler István, Kerekes György, Klein József dr., Kolozsváry Bálint dr., Kovács Zsigmond, Kresz János, Lekly Gyula, Lesskó Béla, Maléter István dr., Proché Ede, Révész Kálmán, Strasser Sándor, Ungár Adolf, Zakariás Sándor és Zorn Vilmos dr.

A gyűlés lefolyása a következő volt: Blanár Béla dr. főtitkár jelentést tett az ódabíró-bizottság ítéletéről.

A Rákóczi-óda

200 koronás pályadíjat egy tartalmi és alaki szempontból egyaránt nagy műbecsi munkának ítélték oda, amelynek szerzője gyánánt a jelíges levélkéből *Völgyi* Gusztáv dévai magyar királyi pénzügyi segédtitkár neve került ki.

Blanár megjegyzi, hogy a pályanyertes ódát Rákóczi életrajzával együtt tavasszal füzetalakban teszik közzé és a Rákóczi-hamvak hazahozatala alkalmával ingyen fogják szétosztani.

A szakosztályok kiegészítése.

Blanár dr. főtitkár két beadványt közöl ezután a választmányal. *Strasser* Sándor azt javasolta az egyikben, hogy egy szakosztály létesítsék, amelynek célja a társadalmi-, természet- és orvostudományok intenzív céltudatos művelése. A reális tudományok napról-napra óriási haladást tesznek és a nagyközönségnek alig van alkalmá, hogy erről tudomást is szerezzen. A szakosztály ülésein szakfőnök népszerűen ismertetnék a kérdéseket, eszmecserét és tudományos előadásokat tartanának stb. Ami tudományos előadás eddig a szépirodalmi felolvasások közzé ékelve volt, nem tarthat számot a rendszeres és komoly tevékenység elnevezésére. Az új szakosztály megvetné egy tudományos könyvtár alapját is.

A választmány lelkesedéssel tette magáévá az indítványt és a szakosztály szervezésével *Strasser* Sándort bizta meg.

A főiskolai szakosztály.

Blanár Béla dr. ezután egy másik beadványt olvas föl, amelyet a kassai főiskolai ifjuság egy részének nevében *Kaiser* Sándor, *Szabó* László, *Urbán* Pál, *Németh* Pál, *Varga* Hugó, *Jenő*, *Licskó* Béla, *Holländer* Árpád és *Tóth* Árpád nyújtottak be. A beadvány arra kéri a választmányt, hogy a Kazinczy-kör kebelében egy főiskolai szakosztály létesítsék, amely felolvasásokat vitatásokat stb. rendezne és a kör életében tevékeny részt venne.

Blanár kifejti, hogy ezt az indítványt örömmel kell fogadni, mert a Kazinczy-kör egy agilis és életre való elemmel, a fiatal-sággal gyarapodnék, amint az eperjesi széchenyi-kör főiskolai szakosztálya is élénk működést fejt ki. Az új szakosztály jogai közzé tartoznék a körhelyiségek használatára felolvasások és vitaesték tartása, belső autonómia és önálló ügykezelés és az aktív választási jog. Az elnököt a választmány küldi ki, de a szakosztály saját elnökségét és tisztkart választ és két tagot küld a választmányba. A szakosztály megalakul ha legalább 40 tagja van. Elnöknek nagy lelkesedéssel dr. Maléter Istvánt, a kassai közélet jeles szereplőjét és a természettudományok kiváló művelőjét választja meg a választmány.

A Rákóczi ház emléktáblája.

Hohenauer Ignác dr. indítványára elhatározzák, hogy a városi törvényhatóságot megkérlik, hogy a mai Fő-utcai honvédlaktanyát, ahol II. Rákóczi Ferenc az 1706-1708. években lakott, jelöltesse meg emléktáblával. A Rákóczi lovas-szobor terve késik, kell tehát, hogy ez a historiai neve-

zetességű *Commandantenhaus* (parancsnok-ház) jelöltessék meg arra az időre, amikor Rákóczi hamvait hazahozzák.

A népkönyvtári forgalom

gyarapodásáról szóló jelentést örvendetes tudomásul veszik és elhatározzák, hogy a könyvtár kezelésébe bevonják a főiskolai szakosztályt.

Kazinczy Ferenc-utca.

A választmány lelkesedéssel veszi tudomásul a városi közgyűlés határozatát, amely a Csatorna-utca nevét Kazinczy Ferenc-utcára változtatja.

Téli matiné.

A felolvasási bizottság jelenti, hogy a téli felolvasási ciklust az idén érdekesebb és tartalmasabb irányban fejleszti ki. Zenével és énekkel egybekötött matinékat fog rendezni vasárnaponként a nagykaszinó gyönyörű dísztermében. A rendezésbe a társadalmi és női szakosztály mellett bevonják az új főiskolai szakosztályt is. Igyekeznék fognak a közönségnek művészi élvezetet nyújtani.

Papp Illés tudományos irányú felolvasó ciklusokat sürget, mivel Kassa szépirodalmi erőiben aránylag szegény; esztetikai, társadalmi, természettudományi, irodalmi és filozófiai felolvasások pedig szükségesek a kulturális emelésére.

Blanár erre reflektálva, kijelenti, hogy az új szakosztályokkal mindketten irányban intenzív és eredményes működést fognak kifejteni.

A Felsőmagyarország erkölcsrajza.

(Ítélet a Seress—Matzner bűnpörben.)

— A „Napló” tudósítójától. —

Kassa, okt. 24.

A kassai kir. törvényszék ma délelőtt 10 órakor hirdette ki az ítéletet a Seress Imre ellen *Matzner* Samu, a Felsőmagyarország kiadótulajdonosa által indított sajtópörben. Az ítélet szenzációs. *Seress Imrét a bíróság felmentette* úgy a nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás, mint becsületsértés vétkében s *Matzner* Samut elmarasztalta 249 korona a kincstárnak, 500 korona a vádlottnak fizetendő büntetési költségekben.

A bűnpör előzménye, hogy *Seress* Imre a Kassai Hírlap múlt év november elején megjelent egyik számában „Merénylet a sajtó tisztessége ellen” címmel cikket írt a Felsőmagyarország ezidei kiadótulajdonosának és főszerkesztőjének *Matzner* Samunak azon eljárásáról, hogy „*Kassai Hírek*” címen egy a saját lapjának szedéséből és kézirat anyagából összetákolta krajcáros zuglapot adott ki, melynek *Merényi* József volt a felelős szerkesztője, kiadóként pedig a szerkesztőség szerepelt. E krajcáros lap tisztán azon célból indult meg, hogy hasonló névvel a Kassai Hírlapot megölje s biztosítsa a Felsőmagyarország egyeduralmát. E tisztességtelen verseny fölháborította *Seress* Imrét s cikkében a Felsőmagyarországot a „szurnalisztikai orvtámadások gyakorlott mesterének” sarcoló ujságnak, a Kassai Hírek dolgát pedig „szélhámoságnak, csalásnak” nevezte. *Matzner* arról azt állította, hogy kijátsozta a szedőket, becsapta a törvényszéket s hogy minden ténykedését anyagi érdek vezeti lapjánál.

A múlt hónap 27-én kezdődött tárgyalás hosszadalmas bizonyítási eljárásában a vádak mindegyikét beigazolták látta a bíróság s ez okból *Seress* felmentette.

Az ítélet, melyet *Ruttkai* bíró tárgyalási elnök hirdetett ki, indoklásában a következő:

Tény, hogy a Kassai Hírek olyan motívummal indult meg, hogy a Kassai Hírlapot a piacról leszorítsa. Ezt maga *Merényi* József beösmerte, ki azt vallotta, hogy a Felsőmagyarország létezését és egzisztenciáját veszélyeztette a Kassai Hírlap. Ugyan-

csak ő bizonyította, hogy Matznernek a megjelenésről tudomása volt, sőt abban anyagi érdek vezette. A munkatársaknak azonban tudomásuk nem volt a fiókvállalatról. Bizonyítja Murányi tanu. Preusz és Rosa tanuk vallomása pedig azt igazolja, hogy Matzner a nyomdászemélyzetet megkáro-sította.

A Moskovics Rezső-féle ügyben az ítélet közétételére nézve bebizonyítottak fogadta el a törvényszék, hogy a kassai kir. ügyészség mult év októberben nyomatékos gyanuokott látott fenforogni az ítélet közététele dolgában, úgy látta, hogy itt visszaélés történt s ezért nyomozást indított család miatt Matzner Samu ellen. Ezt megírta a Kassai Hirlap és pedig oly időben, mikor a nyomozás folyt, tehát ebből vádolttra büntetőjogi felelőség nem hárul, annál is inkább, mert a gyanuokokat jelen bűnpör nyomozási adatai nem cáfolják. Beigazolást nyert, hogy a Merényi által történt expedálás gyanus s az egész 500 példányból melyben a Felsőmagyarország megjelenik legfeljebb 30 példány ment széjjel. Ezeket beigazolva látván a törvényszék, ennek alapján Seress Imrét fölmentette. De felmentendő volt a becsületsértés vétsége alól is, mert a meggyalázó kifejezések talán túlzott, de nem alaptalan kritikát gyakorolnak a Felsőmagyarország és Matzner eljárásáról.

Tanuk igazolták, hogy a Felsőmagyarországot a vezércikkétől a szerkesztői üzenetekig anyagi érdek vezérli, Szatmáry Zoltán konkrét esetet emlit, hogy Pongrácz gróf 1300 forintot eresztett le, hogy képviselőjelöltségét lanszirozzák, támadták a bártfai vasutat, míg az jegyet nem adott., stb. Ezek alapján vádolt Seress Imrét teljesen fölmentették.

Az ítélet megnyugvást kelt a társadalom körében. Kiemelkedő momentum a pörnek Fényes Samu dr. óriási hatású védőbeszéde, mely mázsányi érvekkel a szónoki remeklés ragyogó stílusával pozdorjává törte Szilassy Móric, a vád képviselőjének szegényes beszédét s megdöbbenő erkölcsrajzát festette a kormányparti Felsőmagyarország működésének.

HIREK.

— **Kinevezés.** Hertelendy László löcsei országgyűlési képviselőt a király, a közalapítványok igazgatójává nevezte ki.

— **Nyugalomban.** A király Irinyi Csaba girálói járásbírónak nyugalomba való vonulásával az ítéltáblabírói címet és jelleget adományozta.

— **Főiskolai szakosztály alakulása.** A Kazinczy-kör főiskolai szakosztálya ma szerdán e hó 25-én tartja alakuló gyűlését a Kazinczy-kör helyiségeiben (Fekete sas-épület).

— **Jogászyűlés.** A kassai Jogász Egy-let tegnap este 6 órakor Gömöri Vilmos elnöklete mellett ülést tartott, amelyen a lemondás következtében megüresedett főjegyzői állásra Novotni János, a szépirodalmi jegyzőtírkári állásra Krauze Géza és az ellenőri állásra Nagy Sándor joghallgatót választották meg. A zászlóbizottságba Kaiser Sándor, Urbán Pál, Lieskó Béla, Holländer Árpád, Kornhauser Zsigmond, Hubaffy Elemér, Kalmár Lajos és Gömöri Vilmost választották be. Elhatározták továbbá, hogy november 1-én, halottak napján egy jeltelen sirnál mondanak beszédeket a halottakért. Az utóbbi furcsa határozat ellen joggal tiltakozott a kisebbség, mert igazán érthetetlen dolog, mit akar a jogászság a jeltelen sirnál való szónoklással? Nincsen annak semmi értelme és a nevelésnek tenné ki magát. Az akadémia halottjainak, mint Vida és Rössler jogtanárok sirjainál van helye az elmélkedésnek.

— **Tolsztoj kassai híve.** A következő érdekes hírt kapjuk: Dr. Makoviczky Dusán zsolnai orvos gróf Tolsztoj Leo meghívására Oroszországba utazott s hosszabb ideig

a jasznjaja-poljanai nagy irónál marad. Makoviczky Tolsztoj grófnál már 1894-ben is látogatást tett s miután visszatért Zsolnára állandó összeköttetésben maradt Tolsztojjal s egy kassai orvos barátjával, Merván Albert dr. ezredorvossal, a jeles szemésszel együtt a legnagyobb buzgósággal követte Tolsztoj tanait. Merván katonai kötelezettségét is megtagadta s ezért Svájcban telepedett le, de Makoviczky, aki nem volt katonára, egyedül se szüntette meg munkálkodását. Tolsztoj írásait lefordította, filozófiájára tanította a tót népet s a papság erős támadásokat intézett ellene, sőt még pánszláv agitáció miatt is pörbe fogták. Orvosi gyakorlatát szorgalmasan folytatta s most élete legnagyobb álma teljesült, hogy állandóan Tolsztoj mellett telepedhetik le.

— **Subvencionált felvidéki gyárak.** A kereskedelmi miniszteriumban dicséretes tevékenységet fejtenek ki a felvidéki gyár-
ipar segélyezésére. Így a legutóbbi időben a következő segélyeket engedélyeztek. *Harmatta* János szepesváraljai gyárosnak 5 évi időre évi 6000 K, összesen 30000 K államsegélyt. *Wagner, Lindner és Bittner* szomolnokai fém- és fényezett lemezárú gyárának egy 12 lóerős szivógázmotort és több rendbeli gépet 15000 K értékben. *Gellis* Ármin nagybereznai tűzalágyújtó készítő részére egy 6 lóerős benzinnmotort és egy keverő gépet 4000 K erejéig. *Streck* János és fia gölnicbányai vasgyáros cégnek adományozott 4170 K értékű gépek átvételét és a gépek értékének a 16000 K-ás államkölcsönből való leírását. Az *alsómecenzéfi* vas és acélgyárosok szövetségének egy 20 lóerős szivógázmotort. A *gibárti elektromos művek* részvénytársasága gibárti áramfejlesztő telepének ipari célokra hajtó erőt szolgáltató üzeméga részére törvényes meghatározott állami kedvezményeket 10 évre.

— **Betörések.** A tegnapi mára virradó éjjel ismeretlen tettesek feltörték Spitz Pinkásznak a vásártéren álló bódéját és onnan nagyobb mennyiségű árut és szeszes italt vittek el. Ugyanakkor betörők jártak Freisinger Tóbiás kereskedő Forgács-utca 13. száma alatt levő házában, amelynek padlásán a lakatot álkulcsesal felnyitották és nagymennyiségű fehérneműt vittek el.

— **Konc a tanitóságnak.** A megtitkos-tanácsosított és a minden alap nélkül parlamentire vedlett kormány programja már van, de pártja, híve, tábora az nincs. Aligha is lesz, de semmiesetre sem lehet olyan, amelylyel a nemzetellenes harcot megküzdhesse és megnyerje. A verbuválás tehát mindenféle eszközökkel lázasan folyik s a gondos szemek figyelme mindenfelé kiterjed. A hazafias tanitóság behajtását is terbe vette a kormány s puhításának és megnyerésének eszközei közt ott van a fizetés javításának az ígérete s népoktatási törvény programba vétele. A hazafias tanitóság azonban máris védekezik a csábítás ellen a lapjában — a *Nemzeti Iskolában* — óva intik a tanitóságot, hogy ne üljön felja törvénytelen kormányának. Az odavetett kon-cok között van az a százezer korona is, a melyet a közoktatásügyi miniszter a Eötvös alap kebelében alapítandó szanatóriumra megígért Ennek a százezer koronának, mint A Nap minapi közleményére Száva János fővárosi vezető tanító ismételt hangsu-lyozza, nemcsak az a célja, hogy vele a Magyar Tanítók Otthonának egy szövetke-zeti alapon szervezendő tanítói betegsegélyző alap létrehozását ellensúlyozza, hanem sem-mi más, mint az ellenzéki tanitóság leveré-séée odavetett summa. Azért az esetleg nem jól látó ellenzéki tanítók vegyék azt tudomásul.

— **Eltávolított illemhely.** A Jezsuita-utcai illem-helyet, amely jobbízésű közönséget évek óta botrán-koztatta meg, a helyi sajtóban való ismételt felszólá-las után a tanács megbízásából eltávolították. A ta-nács intézkedése első sorban közegészségügyi szem-pontból vált szükségessé.

— **Gyilkos gép.** Borzalmas szerencsét-lenség történt az eperjesi Galecki-féle gőzma-iomban. Pál S. tulajdonos bement a malomba s miközben vizsgálta a gépeket, az össze-kötő szij kabátját elkapta és pedig oly erő-vel, hogy egész teste bekerült a kerékek közé, hol rögtön szörnyet halt.

— **Vasúti karamból** Aboson. Tegnap este a 8 óra 40 perckor Aboson a szepes-ségi személyvonat hibás váltóállítas követ-keztében nekiment egy az állomáson álló tehervonatnak. A mozdony és hat kocs ki siklott. Emberéletben kár nem esett, mert a mozdonyvezető idejében megállította a vonatot.

— **Hentesek vasárnapi munkaszünete.** A kassai kereskedelmi kamara avval a ké-relemmel fordult a kereskedelmi miniszter-hez, hogy a hentesüzletek vasárnap délután bizonyos időn át nyitva tarthatók legyenek. A miniszter ezt visszautasította.

— **Kereskedelmi iskola** Ungváron. A vallás- és közoktatásügyi miniszter fokoza-tosan beszünteti az alsókubini felsőbb ke-reskedelmi iskolát, ami Ungvár városát arra birta, hogy az iskolának Ungvárra való át-helyezését kérje. Ebben versenytársra akad Máramarosziget és Marosvásárhely városá-ban. A kassai kereskedelmi kamara Ungvár kérelmét a következő indokokkal támogatta: hogy Ungvár a magyar észak-keleti várme-gyék legnagyobb kereskedelmi városa, mely-nek a 15.000-t meghaladó lakosságából több mint 10 százalék foglalkozik kereskedéssel és iparral, melynek 8 jelentékeny pénzinté-zete, 3 nagy gyári vállalata van, és mely forgalmi jelentőségénél fogva első sorban van arra hivatva, hogy ott egy felső ke-reskedelmi iskola létesíttessék. Hiszen Alsókubin példája mutatja, hogy egy felső ke-reskedelmi tanintézetnek csak olyan város igazi éltető talaja, hol a kereskedelem vi-rágzik és hol a forgalmi élet-életünk, míg egy forgalmilag jelentéktelen városban el-sorvad.

Ungvár forgalmilag magasan áll Mára-maros és Munkács felett és a versenyben Marosvásárhely felé is helyezendő, mert hi-szen Erdélynek 3 kereskedelmi felső isko-lája van és így nincs ok arra, hogy ezen intézetek száma a Királyhagyon tül ország-részben még egygyel szaporíttassék.

— **Megfoghatatlan,** hogy lehet máshol osztálysorsjegyet vásárolni, mint *Keszler* Lajosné sorsjegyzületében (Kassa, Deák Ferenc-utca 21).

SZÍNHÁZ.

Szerdán: október 25-én, páros bérletben, másodsor: *Kolibri mama.* Színmű.

Csütörtökön: október 26-án, páratlan bérletben: *En, te, ő.* Operette 3 felvonásban.

Pénteken: október 27-én, páros bérletben: *János vitéz.* Daljáték 3 felvonásban.

Szombaton: október 28-án, páratlan bérletben: *Essex gróf.* Dráma 5 felvonásban.

Vasárnapon: október 29-én, két előadás; délután 3 órakor leszállított helyárrakkal: *Mulató istenek.* Operette. Este 7 és fél órakor, bérletszünetben, újdonságul először: *A danzig hercegnő.* (Ma-dame Sans-Géne.) Nagy operette 3 felvonásban.

* **Essex gróf.** A kitünő szomorujáték szombati reprise elsőrendű szereposztásban: királyné, Komjáthy Jánosné. Lady Rutlant: Kondráth Ilona, Lady Nottingham: Follinusné. Essex grófja: Komjáthy János. Sir James: Szegő Endre, Jonathan: Faragó, Suttamp-ton: Szénássy, a három miniszter: Bartha, Magas, Serfőzy. A szomorujátékból naponta folynak a próbák.

* **En, te, ő.** Ez a végtelen szellemes és kedves zenéjű operette, mely a mult saisonban oly szép sikert aratott, szerdán kerül előadásra új szereplőkkel. A két fő női szerepet Kállay Lujza s Tábori Frida játsszák, míg a fogoly szerepet Pápay adja.

Rogozsán Antal

nagy vendéglője

Budapest, IV. Gerlóczy-utca 2. sz.

A kassaiak, Abauj-Torna és Sáros-megyebeliek egyetlen találkozó helye a fővárosban. — Kitűnő és olcsó ételek, felséges jó borok. Kassai és felvidéki lapok.

TITKOS

betegségek ellen a legjobb szer a

„**TRIAS.**”

2-3 napi befecskendezéssel a folyást utóbaj és fájdalom nélkül megelőzés mellett megszünteti. A legregibb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor 2.72, nőknek kor. 3.54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendő külön 1 korona. Raktár: SZÉGO és H.F.CZ irak gyógyzertarabban. Kassa, Fő-utca 13. 2. Itt csak ar as melle t küldi a készítő is Papp gyógyszerháza Tisza-Szentimrén

Zongoraórát

ad kezdőknek jutányos díjazás mellett budapesti zeneakadémiát végzett zenetanító.

Cím a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

A Hernádsadányi Takarékpénztár igazgatósága részvényeseinek tudomására hozza, hogy a folyó hó 20-án tartott ülésén akként határozott, hogy a részvényekre még lefizetendő 70%-ból 20% legkésőbb folyó évi november hó 20-ig, a további 5% és az alapítási tervezet 5. pontja értelmében minden egyes részvény után annak kiállításáért, továbbá bélyeg és illeték címén járó 5 korona pedig legkésőbb folyó évi december hó 20-ig fizetendő le a Kassai Jelzálogbanknál.

Hernádsadány, 1905. okt. 21.

Az igazgatóság.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget arról értesíteni, hogy szállodánk borpincéjét, saját kezelésünkbe vettük át és akként intézkedtünk, hogy borkészletünk a közönség legmesszebb menő igényeit kielégítse.

Utcai kimérés:

Fehér asztali

gr. Károlyi Imre termése
1 liter 72 fillér.

Egri siller

dr. Kállay Zoltán főispán termése
1 liter 72 fillér.

Tisztelettel

Schalkház nagyszálló r. t.
igazgatósága.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hirdetések

felvételnek a „Napló”

kiadóhivatalában és szerkesztőségében

KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

KOKSZ és KÖSZÉN, LEGFINOMABB MINŐSÉGBEN, FUVARMENTESEN A HÁZHOZ SZÁLLITVA.

Minden, a légszesz- és villamvilágításhoz szükséges szerek, minden az e téren elért legújabb találmányok

Légszesz

kályhák, sütők, vasalók, főző- és forrasztó készülékek.

Villamos

készülékek, pótló alkatrészek, izzó lámpák stb. stb.

Légszesz és villamos-csillárok

a legegyszerűbb formától a legdiszesebb kivitelig, a legjutányosabb gyári áron

Légszeszgyár és villamtelep

Telefon 249. szám.

városi fióközletében

Telefon 249. szám.

Kassa, Fő-utca 82. sz. (Casinó-palota) alatt kapható.

Ezen irodával is kapcsolatos fióközletben a légszesz- és villamvilágítást illető berendezésekre, javításokra a n. é. közönség rögtöni felvilágosítást, terveket és költségvetést nyerhet.

A légszesz és villamvilágításnál előforduló hiányok, panaszok és reklamációk, ugy-szintén **koksz- és szénmegrendelések** is ide intézhetők.

Ezen iroda a vidéki közönség megrendeléseit s levélbeli megkereséseit is készséggel fogantositja és pontosan elintézi.

A reklamációk gyors elintézése végett egy szerelő a lámpagyújtók laktanyáján (városháza épület) az esti órákban is a t. c. légszeszfogyasztó közönségnek rendelkezésre áll.

Koksz és kőszén, legfinomabb minőségben, fuvarmentesen a házhoz szállítva.

Koksz és kőszén, legfinomabb minőségben, fuvarmentesen a házhoz szállítva.

KOKSZ és KÖSZÉN, LEGFINOMABB MINŐSÉGBEN, FUVARMENTESEN A HÁZHOZ SZÁLLITVA.